

නාය යාමේ තර්ජනයට මුහුණ දී සිටින කහගලවත්තේ කමිකරුවෝ ලෝසවෙආ ට කතා කරති

එස්.කේ. අශිරාංගනී සහ ආර්.එම්. ගුනතිලක විසින්
2017 මාර්තු 25

2017 මාර්තු 1 වන දා ආගරපනන වැවිලි සමාගමට අයත් හපුතලේ කහගල වත්තේ වතු කමිකරු පවුල් 60ක පුද්ගලයන් 260 ක් පමණ දෙනා කහගල වත්ත දෙමළ මහා විද්‍යාලයේ තාවකාලික අවතැන් කඳවුර වෙත යැවීමට හපුතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය කටයුතු කලේ ය. මහවැසි ඇද හැලුණු තතු තුළ, ජාතික ගොනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නාය යාමේ තර්ජනයට බඳුන් වන ස්ථානයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණු, කහගලවත්තට අයත් ප්‍රදේශයෙන් මෙම කමිකරු පවුල් ඉවත් කොට කහගලවත්ත පාසලේ තාවකාලිකව නතර කෙරිණි.

මෙය විටින් විට සිදු වන දිගු කාලීන ක්‍රියාවක් බව ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවියේ (ලෝසවෙආ) වාර්තාකරුවන් හා සාකච්ඡාවට අවතීර්ණ වූ කමිකරුවෝ පැවසූහ.

“මේ වත්ත මුලින්ම නාය ගියේ 1958 ඔක්තෝබර් මාසෙ. මං කසාද බැඳල ඇවිල්ල එතකොට අවුරුදු දෙකයි. එදා ඉඳල තාමත් තද වැස්ස එනකොට නාය යනව කියල අපිට අයිනි වෙන්න කියනවා. එතකොට ඉස්කෝලෙට හරි පල්ලියට හරි අපි යනවා. ගෙවල් හඳල දෙන්නම්, ඉඩම් දෙන්නං කියල හැම ආන්ඩුවක් කාලෙම කියල ඇති. ඒ කතා වැස්ස පායපු ගමන් ඉවරයි. වැස්ස අඩු වුන ගමන් අපි ආයි මෙතෙන්නටම එනවා.” 83 වියැති ජේ. සෙල්වමේරි පැවසුවාය.

වයස අවුරුදු තුනේදී දෙමාපියන් අහිමිවූ ඇය ඇති දැඩි වී ඇත්තේ නුවරඑළියේ අනාථ නිවාසයකයි. විවාහ වී කහගලට පැමිණි ඇයගේ ස්වාමි පුරුෂයා මිය ගොස් ඇති අතර දරුවන් විවාහ වී වෙනම ජීවත් වෙයි. වත්තේ කමිකරුවෙකු ලෙස අවුරුදු 10 ක් සේවය කිරීමෙන් පසු ඇය කොලඹ සහ පානදුර ධනවත් නිවෙස් වල මෙහෙකාර ස්ත්‍රීයක ලෙස සේවය කොට ඇත.

“දැන් මට වැඩ කරන්න අමාරැයි. ආන්ඩුවෙන් වයසක මිනිස්සුන්ට දෙන රුපියල් 1900න් ජීවත්

වෙන්නෙ. ඒකෙන් මාසෙ කී දවස ද කරන්න පුලුවන් දැන් තියෙන බඩු ගානත් එක්ක. ඒක ඉවර වුනාට පස්සෙ ටවුන් එකේ ගෙවල්වලට ගිහින් ඉල්ල ගෙන කන්නෙ. මං මාසෙ ගෙවන්නෙ එහෙම. අපිට තියෙන්නෙ දුක විතරයි. වත්තෙ මහත්තරුන්ට, ආන්ඩු කරන අයට හැම පහසුකමක්ම තියනව. ගෙයි තියන ලයිට් එක දැන්නෙ නෑ ලයිට් බිල ගෙවන්න අමාරැ ගින්නද. කුප්පි ලාම්පුවක් පත්තුකරගෙන මං ඉන්නෙ. මං තනි වෙලා.”

වැස්ස සමග තාවකාලික කඳවුරට සේන්දු වුන කමිකරුවන් පිලිබඳව හා ඔවුන්ගේ අපේක්ෂාවන් පිලිබඳව සෂී කුමාර් නමැති කමිකරුවා මෙසේ පැවසුවේය: “අපි මේ කඳවුරේ ඉන්න කාලෙට හාල්, පීට්, පරිප්පු වගේ දේවල් එක එක්කෙනා ගෙනත් බෙදල යනවා. ඒ කාලෙට ගෙවල් හඳල දෙන්න කතා කරනවා. බැම් ගහන්න කතා කරනවා. ඒව කටින් විතරයි. ජන්දෙ ගන්න මිසක් අපේ ජීවිත විනාශ වෙන එක ගැන මොන ආන්ඩුවකටවත් ගානක් නෑ. ගෙවල් හරි ඉඩම් හරි දෙන්න මැරෙන කල් ඉන්නව වෙන්න ඇති.”

වසර කීපයකට පෙර බිහිකුණු නාය යැමකට ලක් වූ මීරියබැද්දවත්තේ කමිකරුවන්ගේ නිවාස ප්‍රශ්නය මෙතෙක් විසඳී නොමැති බව සඳහන් කල ඔහු පැවසුවේ ඔවුන්ගේ මූලික අපේක්ෂාව වනුයේ තම දරු පවුල් සමග ආරක්ෂිත නිවසක් ජීවත්වීම බවයි.

44 හැවිරිදි මයික්කලම්මා තමා ඇතුලු වතු කමිකරුවන් මුහුණ දෙන දුෂ්කර සේවා කොන්දේසි විස්තර කලාය. “අපි දවසකට දලු කිලෝ 18ක් කඩන්න ඕන. පඩි වැඩි කලා කිව්වට අපිට එහෙම වැඩිවෙලා නෑ. රුපියල් 500යි දවසට ලැබෙන්නෙ. පිට වැඩ කරල තමයි මමයි, දරුවෝ තුන් දෙනයි, ආබාධිත අක්කයි ජීවත් වෙන්නෙ. මගේ මහත්තය මැරල.”

වත්තේ ජීවත්වන කුඩා ව්‍යාපාරිකයෙකු වූ අයි.ඒ. ජොන්සන් මෙසේ විස්තර කලේ ය. “මං රට ගිහිල්ල සල්ලි ටිකක් හොයාගෙන නාය ගියත් කමක් නෑ කියල හිතල ගේ හඳා ගත්තෙ මනුස්සයෝ වගේ ඉන්න. නාය යයි කියල බයෙන් තමයි මෙතන හැම මිනිහෙක්ම

ඉන්නේ.”

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ශ්‍රී ලංකාවේ නාය යාම් වැඩි වශයෙන් සිදු වන පලාතක් බව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ අධ්‍යයනයන් මගින් හෙලිදරව් කරගෙන ඇති අතර ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක 10ක වර්ග කිලෝ මීටර් 20,000ක් පමණ නායයාම් අවදානමට ලක් ව ඇතැ යි සංවිධානයේ පර්යේෂණ අධ්‍යක්ෂ ආර්.එම්.එස්. බංඩාර පවසයි. මහනුවර, හත්තාන මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ මහාචාර්ය සී.ඩී. දිසානායක පෙන්වා දී තිබෙන්නේ ලංකාවේ උස් බිම්වලින් 21%ත් 25% අතර ප්‍රමාණයක් නාය යාමේ අවදානමේ පවතින බව යි.

2005 වසරේ දී බදුල්ල දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ ඉල්ලීමකට අනුව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය මීරියබද්ද වත්ත පරීක්ෂණයකට ලක් කර ඉදිරිපත් කල වාර්තාවේ මෙවන් ව්‍යසනයක ශක්‍යතාවක් පෙන්වා දී තිබුණි. එම වාර්තාවේ පිටපතක් සීමාසහිත මස්කෙලිය වැවිලි සමාගම් කලමනාකරණයට භාර දී තිබිය දී 2014 එම සමාග මට අයත් මීරියබද්ද වත්තේ මහා බේදවාටකය සිදු වන තෙක් ආන්ඩුව හෝ සමාගම මිනිස් ජීවිත හා ඔවුන් දහඩිය හෙලමින් රැස්කරගත් දේ ගැන තඹයකට මායිම් නොකලහ. මිය ගිය ජීවිතවලට හා විනාශ වූ දේපලවලට වගකිව යුත්තේ ආන්ඩුව හා වතු සමාගම් ය.

ආන්ඩු, වතු සමාගම් හා වෘත්තීය සමිති එක්ව වතු කම්කරුවන්ගේ වැටුප් කප්පාදු කිරීමේ, වැඩ වේගවත් කිරීමේ ගිවිසුම් අත්සන් කරන්නට තිබෙන ඕනෑම ඔවුන්ගේ ජීවිත විනාශ කෙරෙන අනතුරු සම්බන්ධයෙන් අඛණ්ඩ රේඛාවක් තරම් නොමැති බව මීරියබද්දේ සිදු වූ බේදවාටකයේ දී මනාව පැහැදිලි විය.

කොම්පැනිකරුවන්ගේ ලාභ අවශ්‍යතා සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ සිට සැලසුමකින් තොරව තේ හා වෙනත් වගාවන් සඳහා කඳුකරයෙහි බිම් කැබලි කිරීම, වන වැස්ම ඉවත් වීමටත් ජල වහන රටා වෙනස් වීමටත් නාය යාම්වලට ලක් විය හැකි පරිසරයක් කඳුකරයේ නිර්මාණය වීමටත් හේතු විය.

මෙවන් පරිසරයක් තුළ, කවර හෝ ආරක්ෂණ විධි විධානයන්ගෙන් තොරව නාය යාමේ තර්ජනයන් සහිත අන්තරායකාරී ප්‍රදේශයන් හි වතු කම්කරුවන් පදිංචි කර වීම නිසා ඔවුනට නිරන්තර ව්‍යසනයන්ට

මුහුණ දීමට සිදුව ඇත.

නායයාම්වලින් සියයට 90 ක් සිදු වන්නේ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා බව පවසමින් ධනපති පන්තිය හා ඔවුන්ගේ මාධ්‍යයන් මෙම ව්‍යසනයන්ගේ වගකීම මහජනතාව මත පටවයි. ඔවුන් එසේ කරන්නේ සමස්ත නිශ්පාදන ආර්ථිකය, තාර්කික සැලසුමකින් තොරව, හුදු ලාභය සඳහා ධාවනය කිරීම මෙම ව්‍යසනයන්ට හේතුව බව වසන් කිරීමටයි.

වර්ධනය වී ඇති විද්‍යාත්මක දැනුම හා තාක්ෂණය භාවිත කර සැලසුම් සහගතව මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන්නේ නම් ස්වභාවික උවදුරුවලින් සිදුවන විනාශයන් වලක්වා ගැනීම හෝ අවම කර ගැනීමට මිනිසාට හැකියාවක් තිබේ. නමුදු, ලාභය මූලික කරගත් ධනපති සමාජයක් තුළ එවන්නැක් සාක්ෂාත් කල නොහැකි බැවි ලංකාවේ සහ ලොවපුරා සිදු වන ව්‍යසනවලින් පෙන්නුම් කෙරෙයි.

වර්ධනය වී ඇති ලෝක ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ මෙම කලාපයේ ධනපති ආන්ඩු තම රට තුළට වඩා වඩා ආයෝජන ඇද ගැනීමේ තරගයක නිරතව සිටිති. ඒ සඳහා ජලය, විදුලිය, ගොඩනැගිලි හා මාර්ග ආදී යටිතල පහසුකම් සම්පාදනය කිරීමේ දී විද්‍යාත්මක සැලසුමකින් තොරව වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් විවිධාකාර ව්‍යසනයන්ට මුහුණ දීමට මහජනයාට සිදුව ඇත. බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය තුළ ක්‍රියාත්මක වන උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය මේ සඳහා බලගතු උදාහරණයකි. මේ ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් ප්‍රදේශයේ උග්‍ර ජල හිඟයක් නිර්මාණය කෙරී වගාවන් පාලු වී බිමට පවා ජලය නොමැති තත්වයක් නිර්මාණය කෙරී ඇති අතර පොළව ඉරිතලායාම් සහ ගිලා බැසීම් හේතුවෙන් පවුල් සිය ගනනකට නිවාස අත්හැර යන්නට සිදුව ඇත.

පුද්ගලික දේපොල මත පදනම්ව ලාභය සඳහා නිශ්පාදනය කෙරෙන ධනපති සමාජ ක්‍රමය පෙරලා දමා, මහජනතාවගේ අවශ්‍යතාව සඳහා නිශ්පාදනය කෙරෙන සමාජවාදී සමාජ ක්‍රමයක් ජාත්‍යන්තර පරිමාණව ස්ථාපිත කර ගැනීමට සටන් වැදීම මෙම ව්‍යසනයන්ගෙන් ගැලවීමට ඇති විසඳුමයි. නායයාම්, ජල ගැලීම් සහ සුනාම් වැනි දෑ වලින් ඇතිවන ව්‍යසනයන් වැලකෙන අයුරින් සමස්ත සමාජය තාර්කික ලෙස සැලසුම් කොට සංවිධානය කරගත හැක්කේ එවන් සමාජ ක්‍රමයක් තුළ පමණි.